

Pr. 366/2023
CJ, CSN

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/16867 din 25.10.2023
La nr. 366 din 13.10.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.10.25 13:39:22 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

Ex.: V. Gheorghijă
Tel.: 022 257-424

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	2723	
"25"	10	2023
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9150 din 25.10.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 13 octombrie 2023, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 13 octombrie 2023. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorii au menționat că proiectul are drept scop stabilirea unui mecanism eficient de combatere a fenomenului conducerii mijloacului de transport în stare de ebrietate.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea cadrului normativ penal, procesual penal, contravențional și în domeniul siguranței traficului rutier prin prisma înăsprii răspunderii pentru conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate alcoolică.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele statului în ceea ce privește crearea cadrului juridic necesar pentru suportul activităților de prevenire și diminuare a accidentelor rutiere prin prisma înăsprii și aplicării graduale a sancțiunilor, prin stabilirea legăturii logice dintre sancțiunile aplicate și continuitatea acestora, precum și în vederea sporirii culturii în domeniul circulației rutiere.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autori în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea reprezentanților organelor de constatare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne privind emiterea prescripțiilor în rezultatul verificărilor efectuate privind respectarea prevederilor normative.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

La art.IV pct.3 din proiect

„Se completează cu art. 4¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 4¹. Prescripții emise de reprezentanții organelor de constatare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

[...] (2) Prescripțiile emise în condițiile alin.(1) se execută în termen de 30 de zile. În mod excepțional, când există cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru realizarea cerințelor stabilite în prescripție, reprezentantul organului de constatare, la solicitarea persoanei fizice sau juridice interesate, poate prelungi acest termen până la 90 de zile. [...]”

Obiecții:

Articolul 54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 stabilește că la elaborarea textului proiectului de act normativ „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”.

Prevederea analizată este discreționară deoarece oferă reprezentanților organelor de constatare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne posibilitatea interpretării și aplicării ei unilaterale, în dependență de situație și interese.

Astfel, indirect, aceștia vor putea determina persoanele cărora le-au eliberat prescripții de a oferi anumite avantaje în schimbul prelungirii termenului prescripției emise până la 90 de zile.

Recomandări:

Substituirea textului „poate prelungi” cu textul „prelungeste”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
 - escrocherie

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional, Legea nr.131/2007) este promovat de către un grup de deputați în Parlament, în scopul stabilirii unui mecanism eficient de combatere a fenomenului conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la crearea cadrului juridic necesar pentru suportul activităților de prevenire și diminuare a accidentelor rutiere prin prisma

înăspriii și aplicării graduale a sancțiunilor, prin stabilirea legăturii logice dintre sancțiunile aplicate și continuitatea acestora, precum și în vederea sporirii culturii în domeniul circulației rutiere.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată o atribuție care admite derogări și interpretări abuzive.

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

25.10.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghîță , Inspector principal

Digitally signed by Gheorghîță Vadim
Date: 2023.10.25 10:41:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

